

İSLÂMÎ İLİMLER
ARAŞTIRMA VAKFI

رتبة العلم اعلى الرتب
العلم اعلى الرتب

İlim Rütbesi, Rütbelerin En Yükseküdür.

İSAV'IN 2022 YILI FAALİYET RAPORU

Muhterem Kurucularımız!

Vakfımız, kuruluşundan bu yana her yılın Ocak ayında Kurucular Kurulu toplantılarını yapmıştır. Bugün de 2022 yılı Kurucular Kurulu Toplantısını yapmak ve Vakfımızın 52. nci kuruluş yılını değerlendirmek üzere toplanmış bulunuyoruz.

Geçtiğimiz dönem içinde vakfımız kurucularından hakkın rahmetine kavuşmuş değerli kurucularımıza ve özellikle 21.11.2022 tarihinde vefat eden Prof. Dr. Raşit Küçük Hocamıza Cenâb-ı Hakk'tan rahmet diliyor, aramızdan ayrılan kurucularımızı hayırla yâd ediyor, ahirete irtihal eden bütün kurucularımıza rahmet diliyor, hayatta olanlara da sıhhat ve afiyetler temenni ediyoruz.

52 yıldan bu yana faaliyetlerini düzenli bir şekilde devam ettiren vakfımız İSAV, birçok zorluğu aşarak 36 milletlerarası, 55 Millî, 20 ihtisas olmak üzere 111 tartışmalı ilmî toplantı gerçekleştirmiş, düzenlenen toplantılara yerli ve yabancı, sahalarında otorite olan yüzlerce âlimi davet ederek ağırlamıştır. Bu ilmî faaliyetleri halkımıza duyurarak toplumla paylaşmış, toplantılarda sunulan tebliğ ve müzakereleri kitaplaştırarak insanlığın hizmetine sunmuştur.

“İlim rütbesi rütbelerin en yükseğidir” şiarıyla yola koyulan, ilme ve âlime önem veren Vakfımız, ilmî araştırmaları desteklemekte ve araştırmacılara rehberlik etmektedir.

Vakfımıza bugüne kadar hizmet veren Mütevelli Heyetleri, 1970'den bu yana Vakıf Senesinde belirtilen gayeleri gerçekleştirmek için hizmet etmişlerdir. Bu hizmetleri daha ileri seviyelere götürme gayretiyle çalışan Mütevelli Heyetimizin 2022 yılında gerçekleştirdiği faaliyetleri sizlere özetle arz etmek isteriz.

2022 YILI FAALİYETLERİMİZ

A- İLMÎ TOPLANTI FAALİYETLERİ

Malumları olduğu üzere Vakfımız kuruluşundan bu yana tartışmalı milletlerarası, millî ve İhtisas seviyesinde olmak üzere ilmî toplantılar tertiplemektedir. Bu toplantılara yurt içi ve yurt dışından katılan ilim adamları günümüze ışık tutacak tebliğler hazırlamakta, halka açık yapılan toplantılara iştirak edenlere yazılı ve sözlü tartışma imkânı sunulmakta, tebliğ, müzakere ve tartışmalar ile ortaya çıkan sonuçlar bir araya getirilerek yayınlanmaktadır.

Vakfımızca 2022 yılı içinde 3 milletlerarası, bir halka açık millî ve ikisi de ilmî ihtisas toplantısı olmak üzere 6 ilmî toplantı gerçekleştirilmiştir.

2022 yılı içinde gerçekleştirilen bu toplantılarla ilgili bilgiler kısaca şöyledir:

- ✓ **I. 19-20 Mart 2022 tarihlerinde Marmara Ü. İlahiyat Fakültesi Toplantı Salonu'nda “Hz. Peygamber ve Muasırları: Müşriklerle Münasebetler”** konulu halkı açık millî toplantı;

- ✓ **II. 14-15 Mayıs 2022 tarihlerinde Kırklareli Ü. Rektörlük Kültür Merkezi'nde “Tarih Boyuncu Rumeli Coğrafyasında İlim, İrfan ve Hikmet”** konulu milletlerarası toplantı;
- ✓ **III. 28-29 Mayıs 2022 tarihlerinde Sakarya Ü. İlahiyat Fakültesi Toplantı Salonu'nda “Fıkıh ve Toplum”** konulu ihtisas toplantısı;
- ✓ **IV. 07-08 Ekim-2022 tarihlerinde Muş Alparslan Ü. İlahiyat Fakültesi Toplantı Salonu'nda “İslâm Düşüncesinde Eleştiri Kültürü ve Tahammül Ahlakı-IV (Modern Dönem)”** konulu milletlerarası toplantı;
- V. 15+16 Ekim-2022 tarihlerinde Topkapı Eresin Hotel'de “İslâmî İlimlerde Klasik ve Modern Yaklaşımlar”** konulu milletlerarası toplantı;
- ✓ **VI. 17-18 Aralık-2022 tarihlerinde İstanbul 29 Mayıs Ü. Toplantı Salonu'nda “Mısır İlim Havzasında İslâm Düşüncesinin İlk ve Öncü Şahsiyetleri”** konulu ihtisas toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Bu toplantılar hakkında açıklayıcı bilgiler şöyledir:

I “Hz. Peygamber ve Muasırları: Müşriklerle Münasebet”

21-22 Nisan 2018 tarihlerinde yapılan **Yardımlaşma ve Dayanışma Açısından Hz. Peygamber ve Ashâbı** konulu toplantı metinleri neşredilmiş olup bu ilk toplantının bir mütemmimi olarak, **“Hz. Peygamber ve Muasırları: Müşriklerle Münasebet”** konulu ikinci toplantı, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi ve İslâmî İlimler Araştırma Vakfı işbirliği ile 19-20 Mart 2022 tarihlerinde, Marmara Ü. İlahiyat Fakültesi Raşit Küçük Konferans Salonu'nda yapılmış, İki gün devam eden toplantıda 11 tebliğ sunulup tartışılmıştır.

Bu toplantıda, ”Putperestlik ve Müşriklerin İnançları, İbadetleri ve İbrahimî; Kur’ân-ı Kerîm’e Göre Şirk ve Müşrik; İslam Öncesi Mekke'nin Toplumsal Yapısı (Siyasî, Sosyal, Ticarî ve Askerî Düzen); İslamiyet Öncesi Şirk Toplumunda Hz. Muhammed; Hz. Peygamber'in Tebliği/ İslâm'a Davet Metodu; Müşriklerin Hz. Peygamber ve Müslümanlarla Olumsuz İlişkileri-Yaptıkları İşkenceler; Müşriklerin Hz. Peygamber'e Direnişlerinin Sosyo-Psikolojik Sebepleri; Medine Dönemi'nde Hz. Peygamber'in Müşriklerle Mücadelesi; Diplomatik İlişkiler; Mekke Fethinden Sonra Müşriklerle İlişkiler /Müşriklerin Kâbe'yi Tavaflarının Yasaklanması /Şirkle Mücadelenin Son Safhası; Mekke ve Medine Döneminde Müşriklerle Beşerî Münasebetler” ana başlıklarını taşıyan 11 tebliğ sunulup müzakere edilmiştir.

II. Tarih Boyuncu Rumeli Coğrafyasında İlim, İrfan ve Hikmet

İslâmî İlimler Araştırma Vakfı ve Kırklareli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi işbirliğiyle 14-15 Mayıs 2022 tarihlerinde, Kırklareli Üniversitesi Rektörlük Kültür Merkezi'nde **“Tarih Boyunca Rumeli Coğrafyasında İlim, İrfan ve Hikmet”** konulu Milletlerarası Tartışmalı İlmî Toplantı gerçekleştirilmiştir.

III. Modern Çağda Fıkıhın Anlam ve İşlevi-III —Fıkıh ve Toplum—

İslâmî İlimler Araştırma Vakfı ve Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi işbirliğiyle 28-29 Mayıs 2022 tarihlerinde, **“Modern Çağda Fıkıhın Anlam ve İşlevi-III FIKIH ve TOPLUM”** konulu üçüncü bir tartışmalı ilmî ihtisas toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Bu toplantıda **“Modern Kültürü Karşılama Fıkıhın İmkân(sızlıklar)ı”**; **“Hukuk Toplum İlişkisini Açıklayıcı Bir Model Olarak Hukuk Sosyolojisi”**; **“Sosyo-Kültürel Yapı ve Fıkıh: Doktrinden Pratiğe Osmanlı Devleti Örneğinde Bir Analiz”**; **“Fıkıhın Hukuksallaşması Sorunu Üzerinden Günümüzde Fıkıh-Toplum İlişkileri”** başlıklarını taşıyan dört tebliğ sunulup müzakere edilmiştir.

IV. İslâm Düşüncesinde Eleştiri Kültürü ve Tahammül Ahlakı-IV (Modern Dönem)

İslâmî İlimler Araştırma Vakfı ve Muş Üniversitesi İlahiyat Fakültesi işbirliğiyle 07-08 Ekim 2022 tarihlerinde, Muş Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Toplantı Salonu'nda **“İslâm Düşüncesinde**

Eleştiri Kültürü ve Tahammül Ahlakı-IV (Modern Dönem” konulu Milletlerarası Tartışmalı İlmî Toplantı gerçekleştirilmiş, Modern Dönem ya da Çağdaş İslâm Düşüncesine ait konular ele alınmıştır.

V. İslâmî İlimlerde Klasik ve Modern Yaklaşımlar

İslâmî İlimler Araştırma Vakfı ve İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi müştereken 15-16 Ekim 2022 tarihlerinde, Eresin Topkapı Hotel salonunda “İslâmî İlimlerde Klasik ve Modern Yaklaşımlar” konulu milletlerarası ilmî toplantı gerçekleştirmiş, beş oturum halinde **Tefsir, Hadis, Kelam, Fıkıh ve Tasavvuf** ilimlerinin geçmişte sergiledikleri ve günümüzde sergilemeleri gereken yaklaşımlar ele alınarak tartışılmıştır.

VI. Mısır İlim Havzasında İslâm Düşüncesinin İlk ve Öncü Şahsiyetleri

İslâmî İlimler Araştırma Vakfı ve İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi müştereken 17-18 Aralık 2022 tarihlerinde, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi salonunda “Mısır İlim Havzasında İslâm Düşüncesinin Öncü Şahsiyetleri” konulu ilmî ihtisas toplantısı gerçekleştirmiş, beş oturum halinde **Mısır Tarihi, İslâm Hukuku, Hadis, İslâm Felsefesi, Kelam ve Tasavvuf** ilimlerinde İslâm Düşüncesinin Öncü Şahsiyetleri ele alınarak tartışılmıştır.

2023 YILINDA YAPILMASI PLANLANAN TARTIŞMALI İLMÎ TOPLANTILAR

Vakfımızın 2023 yılında yapmayı planladığı ilmî toplantılar şöyledir:

- ✓ **I.** 17-18 Mart 2023 tarihlerinde Marmara Ü. İlahiyat Fakültesi Toplantı Salonu’nda “**Hz. Peygamber ve Muasırları: Yahudilerle Münasebetler**” konulu halkı açık millî toplantı;
- ✓ **II.** 06-07 Mayıs 2023 tarihlerinde Sakarya Ü. İlahiyat Fakültesi Toplantı Salonu’nda “**Tabiîn Kimliği ve İslâmî İlimlerin Tesisi**” konulu milletlerarası toplantı;
- ✓ **III.** 01-02 Haziran 2023 tarihlerinde İstanbul Ü. Merkez binadaki Doktora Salonu’nda “**Memlûklerde İlim Geleneği-II**” konulu milletlerarası toplantı;
- IV.** 17-18 Aralık-2022 tarihlerinde İstanbul 29 Mayıs Ü. Toplantı Salonu’nda “**Kazan İlim Havzasında İslâm Düşüncesinin İlk ve Öncü Şahsiyetleri**” konulu ihtisas toplantısı gerçekleştirilecektir.

B- 2022 YILI YAYIN FAALİYETLERİ

Malumunuz olduğu üzere Vakfımızın tertiplemiş olduğu Millî ve Milletlerarası Tartışmalı İlmî Toplantılarda sunulan tebliğler, toplantı sırasındaki tartışmalar, müzakereler Tartışmalı İlmî Toplantılar Dizisi adı altında neşredilmektedir.

2022 yılında 3 Milletlerarası, 2 ihtisas toplantı metinleri yayına hazırlanıp yayınlanmıştır. Şöyle ki:

- ✓ **I.** 28-29 Mayıs 2021 tarihlerinde, Kırklareli’de “**Tarih boyunca Rumeli coğrafyasında İlim, İrfan ve Hikmet**” konulu milletlerarası toplantı;
- ✓ **II.** 05-06 Haziran 2021 tarihlerinde Sakarya’da “**Fikhî Bilgi Üretiminde Çok Mezhepli Yaklaşım**” konulu ihtisas toplantısı;
- ✓ **III.** 23-24 Eylül-2021 tarihlerinde İstanbul’da “**Memlûklerde İlim Geleneği**” konulu milletlerarası toplantı;
- ✓ **IV.** 14-15 Ekim-2021 tarihlerinde Edirne’de “**Edirne’de Tasavvufi Hayat**” konulu milletlerarası toplantı;

- ✓ **V. 11-12 Aralık-2021 tarihlerinde İstanbul'da "Endülüs İlim Havzasında İslâm Düşüncesinin İlk ve Öncü Şahsiyetleri"** konulu ihtisas toplantısı gerçekleştirilmiş ve toplantı metinleri 2022 yılında yayınlanmıştır. 2022 yılı içinde yayına hazırlanarak neşredilen bu kitaplar hakkındaki bilgiler şöyledir:

**I- MODERN ÇAĞDA FIKHİN ANLAM VE İŞLEVİ:
—FIKHÎ BİLGİ ÜRETİMİNDE ÇOK MEZHEPLİ YAKLAŞIM—**

İstanbul, Nisan-2022 1. Baskı, Ölçü: 16x23.5 cm. 208 sayfa

Vakfımız (İSAV) ve Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi işbirliğiyle 05-06 Haziran 2021 tarihlerinde, Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Konferans Salonu'nda "Fıkhî Bilgi Üretiminde Çok Mezhepli Yaklaşım" konulu bir Tartışmalı İlmî İhtisas Toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Toplantıda sunulan "Çağdaş Dönemde Tek Mezhepli Yaklaşım Mümkün müdür?", "Din İşleri Yüksek Kurulu'nun Fetvalarında Çok Mezhepli Yaklaşımlar" ve "Çağdaş Dönemde Çok Mezhepli Yaklaşım Bir Zaruret midir?" başlıklarını taşıyan üç tebliğ sunulup müzakere edilmiş ve toplantı neticeleri 2022 yılında neşredilmiştir.

**II- İSLÂM DÜŞÜNCESİNDE ELEŞTİRİ KÜLTÜRÜ VE TAHAMMÜL AHLÂKI-IV
(Modern Dönem)**

İstanbul, Kasım-2022, 1. Baskı, Ölçü: 16x23.5 cm. 630 sayfa

Muş Alparslan Üniversitesi İslâmî İlimler Fakültesi ve Vakfımız (İSAV) işbirliği ile 26-28 Nisan 2019, 07-08 Aralık 2020 ve 28-29 Mayıs 2021 tarihlerinde Muş Alparslan Üniversitesi 1071 Kongre ve Kültür Mezkezi'nde İslâm Düşüncesinde Eleştiri Kültürü ve Tahammül Ahlakı konulu üç tartışmalı ilmî toplantı gerçekleştirilmiş, aynı konunun devamı olarak dördüncü ve sonuncu toplantı yine İslâmî İlimler Fakültesi, İslâmî İlimler Araştırma Vakfı (İSAV) işbirliği ile 07-08 Ekim 2022 tarihlerinde Muş

Alparslan Üniversitesi İslâmî İlimler Fakültesi toplantı salonunda yapılmış ve Modern Dönem ya da Çağdaş İslâm Düşüncesine ait konular ele alınmış ve toplantı neticeleri bir araya getirilerek bir ay gibi kısa bir zamanda yayına hazırlanarak neşredilmiştir.

**III-- ENDÜLÜS İLİM HAVZASINDA
İSLÂM DÜŞÜNCESİNİN ÖNCÜ ŞAHSİYETLERİ**

İstanbul, Kasım-2022, 1. Baskı, Ölçü: 16x23.5 cm. 472 sayfa

Mâverâünnehir ve Bağdat İlim Havzası İlim Öncüleri konulu ihtisas toplantılarının devamı olarak Vakfımız, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi Uluslararası İslâm ve Din Bilimleri Fakültesi ile müştereken 11-12 Aralık 2021 tarihlerinde "Endülüs İlim Havzasında İslâm Düşüncesinin İlk ve Öncü Şahsiyetleri" konulu tartışmalı ilmî ihtisas toplantısı gerçekleştirmiştir.

Bu toplantıda, "Endülüs'ün İlmî Tarihine Bir Bakış; Endülüs'te Felsefe: Teşekkür, Gelişim ve Temsilciler; Endülüs'te Öncü Bir Filozof Olarak İbn Rüşd;

Endülüs'te Kelam: Teşekkül, Gelişim ve Temsilciler; Endülüs'te Öncü Bir Kelamcı Olarak İbn Hazm; Endülüs'te Tasavvuf: Teşekkül, Gelişim ve Temsilciler; Endülüs'te Öncü Bir Sufi Olarak İbnü'l-Arabî” ana başlıklarını taşıyan yedi tebliğ sunulup 36 akademisyen tarafından müzakere edilmiş ve toplantı neticeleri 2022 yılında yayına hazırlanıp neşredilmiştir.

IV- EDİRNE VE BALKANLAR'DA TASAVVUF

İstanbul, Aralık-2022, 1. Baskı, Ölçü: 16x23.5 cm. 824 sayfa

Trakya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi ve Vakfımız (İSAV) tarafından müştereken “Edirne ve Balkanlar'da Tasavvuf” konulu milletlerarası ilmî toplantı 14 - 15 Ekim 2021 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir.

Bu toplantıda, “Edirne ve Havalisi Tasavvufî Düşünce ve Kurumlar, Halk Kültüründe Tasavvuf, Halvetiyye-Gülşeniyye ve Hasan Sezâ-yi Gülşenî, Halvetiyye Temsilcileri, Eserleri, Gülşeniyye Temsilcileri, Eserleri, Hasan Sezâ-yi Gülşenî, Hayatı, Şahsiyeti, Düşünceleri, Balkanlar'da Tasavvuf, Müesseseler, Şahsiyetler, Tasavvufî Düşünceleri, Eserleri, Halvetiyye, Bektaşîyye, Kadiriyye, Nakşibendiyye, Tasavvuf Düşüncesi ve Modern Dünya, Tasavvuf İlmî ve diğer İslâmî İlimler, Modernitenin Açmazlarına Tasavvufun Cevabı” ana başlıklarıyla konu ele alınıp değerlendirilmiş ve ilmî toplantıda halka arz edilmiş ve toplantı neticeleri 2022 yılında yayına hazırlanıp Trakya Üniversitesi Matbaası'nda basılmıştır.

C- 2022 YILINDA YAAPILAN YAYIN HAZIRLIK FAALİYETLERİ

I- MEMLÜKLERDE İLİM GELENEĞİ

İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, İstanbul Üniversitesi İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAMER) ve Vakfımız (İSAV) müştereken “Memlüklerde İlim Geleneği” konulu milletlerarası tartışmalı ilmî toplantıyı 28-29 Eylül 2021 tarihlerinde gerçekleştirmiştir.

Bu toplantıda, Memlükler dönemindeki önemli ilmî faaliyetler değerlendirilmiş ve Memlük ulemasının katkıları ele alınmış ve konu “Kur'an, Tefsir, Kıraat; Hadis Yazıcılığı; Fıkıh, Fıkıh Usulü, Fetva; Mantık, Felsefe, Ahlak ve Siyaset; Kelam, Tasavvuf; Tabii İlimler; Riyazî İlimler; Eğitim ve Eğitim Kurumları; Sanat ve Mimari; Dil Bilimleri” ana başlıklarıyla konu ele alınıp değerlendirilmiş ve toplantı neticeleri 2022 yılında yayına hazırlanmış olup 2023 yılında neşredilecektir.

II- “İSLÂM'DA AİLE ve ÇOCUK TERBİYESİ-1-2”

Vakfımız (İSAV) ve Şanlıurfa İli Kültür Eğitim Sanat ve Araştırma Vakfı (ŞURKAV) işbirliği ile 15-17 Ekim 1993 ve 18-20 Kasım 1994 tarihlerinde Şanlıurfa'da “İslâm'da Aile ve Çocuk Terbiyesi” konulu iki tartışmalı ilmî toplantı gerçekleştirilmiştir.

Her iki toplantı metinleri “İslâm'da Aile ve Çocuk Terbiyesi-I ve II” adıyla neşredilmiş, ancak her iki kitabın da mevcudu kalmamıştır. Birbirini tamamlayan bu toplantı metinleri

ehemmiyetine binaen bir araya getirilerek yeniden neşre hazırlanmış olup 2023 yılında neşredilecektir.

III- “Prof. Dr. Ali ÖZEK’in AZİZ HATIRASINA ARMAĞAN

İslâmî İlimler Araştırma Vakfı (İSAV)’ın uzun yıllar mütevelli heyet başkanlığını yürüten, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi emekli öğretim üyesi Prof. Dr. Ali Özek 17 Nisan 2021’de geçirdiği kalp krizi sonucu 89 yaşında hayatını kaybeden hocamızın hatırasına bir armağan eser daha bırakmak üzere Prof. Dr. Bedreddin Çetiner’in gayretleri ve editörlüğünde Prof. Dr. Ali ÖZEK kronolojisi ile makalelerden müteşekkil “Prof. Dr. Ali ÖZEK’in Aziz Hatırasına Armağan” adlı bir eser araştırmacı ve okuyucuların istifadesine arz edilmek üzere 2022 yılında yayına hazırlanmış olup 2023 yılında neşredilecektir.

D- HAFTA SONU DERS FAALİYETLERİ

Vakfımızda ilim adamları ve araştırmacıların ihtiyaç duyduğu bazı önemli konularda seminer ve kurslar tertiplenmektedir. Her biri, sahasının uzmanı olan ilim adamları tarafından yapılan bu derslerle araştırmacı ilim adamlarının yetiştirilmesi hedeflenmiştir.

Tefsir Dersleri, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Murat SÜLÜN tarafından;

Hadis Dersleri, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi İslâmî İlimler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Halil İbrahim KUTLAY tarafından haftanın Cumartesi günleri Ocak-Haziran ayları arasında yapılmıştır.

Her iki ders canlı yayın olarak gerçekleştirilmekte ve youtube.com “isav dersleri” kanalından ve www.isav.org.tr web sitemizden dinleme imkânı bulunmaktadır.

E- BURSLAR

Vakfımız İlahiyat ve diğer fakültelerde okuyan gençlerimize destek olmak, araştırmacı eleman yetiştirmek ve ilmî faaliyetleri desteklemek üzere burs faaliyetlerini devam ettirmiş, şimdiye kadar yüzlerce öğrenci desteklenmiştir. Bu faaliyetin devamı olarak 2022-2023 eğitim-öğretim yılı döneminde —Ekim 2022-Haziran 2023— 8 ay süreyle aylık 750 TL olmak üzere 134 lisans talebesine burs verilmiştir.

Vakıf merkezi binamızın dıştan görünümü